

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:
Vår fil: B07-DH022
Vårt arkiv: 402
Saksbehandler: DH

Oslo, 14. august 2007

Høring - utkast til Norges strategi for bærekraftig utvikling

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) viser til høring om *Utkast til Norges strategi for bærekraftig utvikling*. FFO vil her kommentere spørsmål knyttet til universell utforming i strategiforslaget.

Sammenfatning av FFOs kommentarer

- *FFO mener at universell utforming må kobles sterkere både til miljøaspektet og den sosiale dimensjonen i en bærekraftig utvikling.*
- *FFO mener at universell utforming må utredes nærmere som en selvstendig bærekraftindikator.*

Universell utforming og miljø

Universell utforming forutsetter at det legges et helhetsperspektiv til grunn. Dette gjelder i forhold til den enkelte planprosess og i forhold til andre viktige samfunns mål, som sikkerhet, bærekraft og estetikk.

FFO mener at en slik helhetstenking også er relevant den ”andre” veien, dvs. at et helhetsperspektiv i bruk av bærekraftbegrepet må inkludere universell utforming.

Miljø kan knyttes til universell utforming i positiv forstand gjennom utvikling av løsninger som gir mindre miljøbelastninger. Fokus på brukervennlighet og livsløpstankegang er eksempler på at utforming kan ha betydning for miljøet, slik det beskrives i rapporten *Universell utforming i et helhetsperspektiv*, (GRIP – stiftelsen for bærekraftig produksjon og forbruk, februar 2007). Det er viktig å understreke at det på noen områder kan være motstridende interesser mellom universell utforming og miljø. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om energibruk i forhold til arealkrav, belysning osv.. FFO mener imidlertid at dette ikke kan være gyldige argumenter for å imøtegå hensynet til universell utforming, men at det heller bør rettes større innsats mot forskning- og utredning / innovasjon på området for å finne forenelige løsninger som bedre kan ivareta begge samfunns målene.

Universell utforming og sosial bærekraft

Den sosiale dimensjonen i en bærekraftig utvikling bør legges til grunn et samfunn som inkluderer alle og hvor alle har like muligheter til deltakelse på alle samfunnsarenaer. Et universelt utformet samfunn ivaretar dette kravet på en god måte i forhold til det fysiske miljøet rundt oss.

FFO mener at et sterkere fokus på den sosiale dimensjonen i Regjeringens nye bærekraftstrategi bør innpasse hensynet til universell utforming. En slik tankegang samsvarer også med Regjeringens satsing på universell utforming, både i forhold til arbeidet med en kommende antidiskriminerings- og tilgjengelighetslov (2009) og ny handlingsplan for tilgjengelighet til viktige samfunnsområder.

Videreutvikling av indikatorer

Universell utforming er ikke tatt med blant de 18 bærekraftindikatorerne, men det vises til at universell utforming er dekket i utkastet til strategi. Det understrekes at det ligger et omfattende arbeid bak utviklingen av indikatorerne og at endringer må foretas med varsomhet.

FFO har forståelse for dette, men mener at universell utforming som egen indikator likevel bør vurderes. I forslaget sies det at universell utforming primært er relevant i tilknytning til indikatoren for utstøting av arbeidslivet. FFO støtter at universell er relevant her, men mener at dette er for snevert. Universell utforming har, slik det er vist ovenfor, betydning både miljømessig og for en mer utvidet sosial dimensjon i bærekraftbegrepet.

Universell utforming burde kunne oppfylle de fleste av de 8 kjennetegnene som det vises til i utkastet og også kravene til at indikatoren må være påvirkbar av norsk politikk, pedagogisk, være viktig i et langsiktig perspektiv på bærekraft og ha effekt på kommende generasjoner.

Deltasenteret (Statens kompetansesenter for deltakelse og tilgjengelighet) skal på oppdrag av *Arbeids- og inkluderingsdepartementet* starte opp et arbeid med utvikling av indikatorer for måling av tilgjengelighet på ulike samfunnsområder. Dette vil bli et verktøy som vil sikre et datagrunnlag for måling av utviklingen av universell utforming over tid, og som sannsynligvis også vil være relevant med hensyn til indikatorarbeidet innenfor en strategi for bærekraftig utvikling.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPESAMMENHANG

Jarl Ovesen
ass. generalsekretær